

УДК 343.976

Д.М. МИРОНЮК, Харківський національний університет внутрішніх справ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КРИМІНОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Ключові слова: *правове регулювання, ефективність, моніторинг, протидія злочинності, процедура, методика*

Одним із найбільш ефективних засобів контролю у сфері управління протидією злочинності в науці прийнято вважати кримінологічний моніторинг. Останній зазвичай розуміється як відкрита, динамічна, нелінійна, постійно діюча система спостереження, змістом якої є здійснювані на науковій основі збирання, аналіз, узагальнення та оцінка кримінологічно значущих явищ, процесів і станів об'єктів в різні періоди часу з метою підвищення (підтримання) ефективності управління протидією злочинності. Проведення кримінологічного моніторингу правового регулювання відкриває широкі можливості інформаційного забезпечення модераторів системи протидії злочинності щодо дійсного стану, а також динаміки змін та прогнозованих параметрів в об'єкті кримінально-превентивного впливу з урахуванням положень про нормативно-правову детермінацію злочинності. Наразі ж доводиться констатувати, що таке забезпечення здійснюється не систематизовано, а його наукові та методичні основи залишаються мало дослідженими.

Теоретичні дослідження кримінологічних аспектів моніторингової діяльності в тій чи іншій мірі висвітлені у працях Ю.М. Антоняна, О.М. Бандурки, В.С. Батиргарєвої, М.М. Биргеу, Є.М. Блажівського, В.В. Василевича, М.Г. Вербенського, С.Ю. Віцина, В.О. Глушкова, В.В. Голіни, І.М. Даньшина, Т.А. Дени-

сової, О.М. Джужи, А.І. Долгової, А.П. Закалюка, О.Г. Кальмана, В.М. Кудрявцева, О.М. Литвинова, В.В. Лунєєва, В.М. Поповича та інших дослідників. Разом із тим, визнаючи суттєвий внесок вказаної плеяди вчених у розроблення означеної проблематики, слід все ж зауважити, що й досі в недостатній мірі залишаються вирішеними теоретико-прикладні проблеми вказаного моніторингу, зокрема – його науково-методичних засад, чим і зумовлюється актуальність теми статті. Тому мета статті полягає у визначенні та характеристиці науково-методичних засад кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.

Науково-методичні засади кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності передбачають формування уявлення про його процедурну архітектуру, а також про найбільш оптимальний комплекс способів й засобів збирання, аналізу, узагальнення й оцінки належної інформації, налагодження зв'язку з суб'єктом управління кримінально-превентивної діяльності.

Ведучи мову про архітектуру кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності, зауважимо, що вона має відповідати у магістральних своїх рисах структурі моніторингової діяльності як такої. В цьому контексті варто звернути увагу на загальну схему кримінологічного моніторингу, запропоновану Є.М. Блажівським. Зокрема, вчений зазначає, що структуру моніторингу протидії злочинності можна відобразити через поєднання обумовлених двосторонніми зв'язками його внутрішніх компонентів, які визначають моніторинг як триєдину сферу практичної, управлінської та науково-пошукової діяльності. При цьому таке поєднання має відповідати параметрам структурування, які формують наступні логіко-операційні блоки: 1) визначення завдань і мети моніторингу; 2) визначення спостережуваних параметрів і характеристик, ґрунтуючись на поставлених цілях; 3) проектування й інтеграція структури кримінологічного моніторингу в систему протидії злочинності;

4) проектування і реалізація збирання даних моніторинговою системою; 5) аналіз, узагальнення й оцінка інформації з подальшими виведеннями її на рівень обробки суб'єктом управління більш високого рівня; 6) визначення шляхів оптимізації системи протидії злочинності, ґрунтуючись на даних моніторингу, а також системи моніторингу, ґрунтуючись на оцінці ефективності його реалізації. При цьому ключовими компонентами структури моніторингу протидії злочинності виступають стадії та процедури [1, с.68–69].

Серед стадій Є.М. Блажівським виділено такі як домоніторингову, діагностичну, оціночну і постмоніторингову. Елементами ж процедури визнано: порядок спостереження, збору, аналізу й оцінки даних про явища і процеси, пов'язані з об'єктами кримінологічного моніторингу; порядок здійснення проблемного пошуку і нормативного моніторингу; порядок підготовки й оформлення моніторингових висновків; порядок розробки відповідних рекомендацій і заходів на їх підставі, спрямованих на оптимізацію впливу на негативні тенденції відповідними прийомами, методами і засобами, а також їх узгодження з іншими програмними документами у сфері протидії злочинності; порядок контролю і перевірки результатів здійснення окремих заходів, їх оцінки і корекції у разі потреби [1, с.71, 75].

В цілому слід визнати слушність та обґрунтованість запропонованого вченим бачення системно-структурної організації моніторингу протидії злочинності, як з огляду на праксеологічну, так і онтологічну та гносеологічну його природу. Відтак, кримінологічний моніторинг дійсно уявляється як триєдиний комплекс внутрішньо-організованої управлінської, науково-дослідної та зовнішньо спрямованої перетворювальної (в аспекті інформування вищого за ієрархією суб'єкта управління в системі протидії злочинності та впливу на складання кримінологічних прогнозів й планів) діяльності. Однак, предметно зумовлені особливості моніторингу ефективності правового регулювання змушують здійснити певну специфікацію викладених положень концептуа-

льного характеру, що можуть бути поширені на будь-який вид моніторингу, саме до конкретизованих параметрів виявлення, фіксації та наукового опрацювання критеріїв кримінологічної неефективності правового регулювання. Для цього спершу слід акцентувати увагу на відповідних стадіях, які, на нашу думку, доцільно представити у більш функціонально визначеному вигляді.

В цьому аспекті імпонує позиція Є.М. Блажівського, яку, вважаємо, можливо використати та виділити в кримінологічному моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності виділити чотири стадії з певними, однак корективами.

Перша стадія – підготовча або створення моніторингової системи як такої. Для неї характерний не лише низка процедур організуючого, технічного й технологічного характеру, як на тому наголошує Є. М. Блажівський (а тому й надав їй назву домоніторингової стадії), а й інформаційно-моделюючого, аналітичного характеру, що, в свою чергу, дає можливість виділити низку етапів, що додатково її характеризують та послідовна реалізація яких дозволяє упорядкувати діяльність щодо налагодження вихідних параметрів в системі моніторингу в цілому, а саме:

– *етап цілепокладання*, який передбачає з'ясування вихідної, корегування існуючої мети модератором моніторингової системи, що перед ним ставиться суб'єктом управління кримінально-превентивною діяльністю. На вказаному етапі окреслюються чіткі контури сфери суспільних відносин, які підлягають правовому регулюванню – об'єкту кримінологічного моніторингу, визначаються його суб'єкти, напрями й рівні розгортання правозастосовної практики та правореалізації;

– *етап формування узагальненої інформаційної моделі відповідного сегменту соціально-правового механізму протидії злочинності*, який потрапляє до об'єкту моніторингу, з огляду на внутрішньогалузеві та міжгалузеві системно-правові зв'язки. У сфері протидії злочинності саме останні підлягають детальному визначенню, описанню з тим, аби охопити всі необхідні складові правового регу-

лювання, зокрема, з'ясувати конкретний перелік нормативно-правових актів, дія яких підлягає спостереженню, адресатів відповідних норм та на перехресті яких галузей права, нормативно-правових актів реалізуються їх компетенції. При цьому чіткому визначенню підлягають субординаційні, координаційні, генетичні, предметно-системні, структурні та функціональні зв'язки у законодавстві про протидію злочинності з конкретним сегментом правового регулювання кримінально-превентивної діяльності, що є основним предметом моніторингу. Характеристичні та особливостям візуалізації вказаних зв'язків присвячена фундаментальна монографічна праця Д.Ю. Гончарова «Міжгалузеві взаємозв'язки в законодавстві про протидію злочинності» (2014 р.) [2]. Використання існуючих в ній напрацювань, які, звичайно, потребують подальшого розвитку на окремому монографічному рівні, суттєво спрощує виконання вказаного завдання на аналізованому етапі кримінологічного моніторингу.

Також слід зауважити, що встановлення вказаних зв'язків є необхідним з огляду на імовірну можливість у виявленні причин низької ефективності правового регулювання не у тих нормативно-правових актах, що є центральним елементом його механізму, як основного предмету моніторингу, а дотичних до них нормативно-правових актів. Наприклад, низька кримінологічна ефективність положень КПК України про застосування запобіжних заходів може бути зумовлена не вадами кримінально-процесуальних норм, а правозастосовною практикою, суттєвий вплив на яку чинять вимоги Положення про організацію діяльності органів досудового розслідування МВС України, затвердженого Наказом МВС № 686 від 09.08.2012 р.;

– *етап формування узагальненої інформаційної моделі стану злочинності*, який імовірно може продукуватися у сфері правового регулювання – об'єкту кримінологічного моніторингу, фіксації її вихідних параметрів для організації подальшої спостереження за їх змінами в залежності від факторів правового регулювання;

– *етап вироблення робочих гіпотез*, що визначає: а) необхідні напрями організації моніторингової діяльності; б) види та джерела належної й необхідної кримінологічної інформації, що підлягає подальшому збиранню, аналізу, узагальненню та оцінці; в) імовірний перелік критеріїв кримінологічної неефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності як за складовим його механізмом, так і за спрямованістю управлінського впливу – зовнішньо-системного (безпосереднього кримінально-превентивного) чи внутрішньо-системного;

– *етап оцінки дотримання умов кримінологічної ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності*. Про них більш детально йшлося у першому розділі цієї дисертації. Зокрема, нами було виділено загальносоціальні та суто юридичні умови, що відіграють роль своєрідного підґрунтя у якому активізується механізм правового регулювання. А враховуючи те, що дане підґрунтя є суть соціальною матерією, то основним зв'язуючим елементом між складовими вказаного механізму, його, власне, субстанцією, є правова активність громадян. Готовність адресатів норм права діяти задля реалізації норм права, яка розглядається як уніфікований критерій наявності відповідних передумов ефективності правового регулювання, що виявляється у виді певного субстрату фактичних потреб, інтересів, можливостей діяти саме у той спосіб, формах, строках, варіантах, що передбачений юридичними чинниками соціально-правового механізму протидії злочинності. Як слушно з цього приводу зазначає С.С. Алексєєв, поняття «правова активність» з найбільшою повнотою й точністю відображає участь громадян і громадських об'єднань в роботі механізму правового регулювання [3, с.169].

В той же час кримінальна активність в низці випадків може виражати потенційну готовність діяти у правових межах, однак зі зміненними параметрами (наприклад, з іншими ставками оподаткування, митними режимами чи організаційно-управлінськими принципами тощо). Недарма В.О. Затонський, ведучи мову про сутність правової активності вкла-

дає у її розуміння не лише інтенсивну діяльність особи в сфері права, одну з форм юридичного буття особи, а й специфічну форму життєдіяльності, що неминуче впливає і тінювий, негативний сектор [4, с.373]. До нього, на нашу думку, слід включити зловживання правом (осмислення цього феномену як самостійної кримінологічної проблеми ще має відбутися на рівні окремого монографічного дослідження) та детерміновану правом частину злочинності. І це цілком нормальні фактори суспільного розвитку, пов'язану з дією правових чинників, адже, як справедливо зазначав В.М. Кудрявцев, діяльність суб'єктів права відбувається в умовах існування так званого «конфліктогенного простору», в якому їх цілі та інтереси не завжди співпадають та інколи суттєво відрізняються [5, с.20; 6, с.285]. Тому сигналом для початку кримінологічного моніторингу (а за його результатом, можливо, – і кримінологічної експертизи нормативно-правового акту чи його проекту) може слугувати не лише власне правова активність, як показник використання громадянами та юридичними особами юридичних засобів, затребуваність останніх, умова ефективності правового регулювання, а й кримінальна активність – як антипод попередньої поведінкової реакції, що відображає готовність до діяльності, однак зі інших правових умов. Деталізація параметрів останніх має стати однією з цілей кримінологічного моніторингу.

Встановлення відсутності умов кримінологічної ефективності в цілому відкидає необхідність у подальшому проведенні моніторингу ефективності правового регулювання, оскільки очевидно, що за більшістю його кримінологічно значущих критеріїв воно буде визнано неефективним. Причини такого стану виходитимуть за межі елементів механізму правового регулювання, через що втрачається зв'язок досліджуваного виду моніторингу та управлінською діяльністю в системі протидії злочинності в частині її соціально-правового механізму. Відтак, подальше провадження кримінологічного моніторингу видається можливим при встановленні наявності більшості умов ефективності правового регулювання;

– етап визначення строків проведення кримінологічного моніторингу, його форм, частоти та часових діапазонів здійснення моніторингових процедур, їх кадрового складу. На ньому відбувається програмування організаційної частини моніторингу. З огляду на його предмет, специфіку джерел інформації визначається потреба у кількості моніторів, їх технічному оснащенні, кількості та обсягів діагностичних процедур, кількості моніторингових раундів (частоти збирання інформації за типізованою програмою) в межах одного циклу, необхідних обсягів фінансування, визначення його механізму.

Друга стадія – пошукова (за Є.М. Блажівським – діагностична), на якій реалізуються безпосередні процедури щодо пошуку, збирання та первинної обробки моніторингової інформації. Ця стадія, з огляду на особливості предмету кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання, також може бути представлена у диференційованому вигляді з виділенням наступних етапів:

– збирання кримінологічної інформації. На даному етапі організується злагоджена робота безпосередніх моніторів, що полягає у застосуванні вироблених в кримінологічній науці методик, спрямованих на отримання інформації із заздалегідь визначених джерел. У цих методиках, як правило, поєднуються найбільш емпірично адаптивні методи, а саме: суцільне чи вибіркоче статистичне спостереження, включне або невключне соціологічне спостереження, опитування (інтерв'ювання, анкетування), збирання експертних оцінок (дельфійський метод), контент-аналіз матеріалів кримінальних, адміністративних, дисциплінарних проваджень, засобів масової інформації та комунікації (зокрема, моніторинг соціальних мереж, спеціалізованих мережових форумів, присвячених проблемам, дотичним до тих, що визначають критерії кримінологічної ефективності правового регулювання тощо).

Результатом реалізації цієї стадії є формування інформаційного масиву за двома напрямками: а) інформація, що стосується динаміки злочинності за тими складовими структури, які згідно висунених гіпотез та сформованих

моделей криміногенної ситуації, обумовленої імовірною дією правових факторів, здатні відображати результат правової криміногенної детермінації у певній сфері суспільних відносин, не певній території або ж серед окремої категорії осіб (наприклад, працівників ОВС в цілому або окремих їх підрозділів і т.п.); б) інформації про недоліки у конструюванні норм права, вадах правозастосовної практики, правореалізації, розгортанні правовідносин;

– *обробка, узагальнення та попередній аналіз зібраної інформації*, що передбачає: а) з'ясування належності наявних відомостей, їх повноти, об'єктивності, репрезентативності. Подібна фільтрація здійснюється через зіставлення інформації вихідним цілям, відповідності процедури її збирання (за результатами звіту) встановленим вимогам щодо застосування тих чи інших методів, а також предмету моніторингу, базовим положенням про механізм правової детермінації злочинності; б) формування вторинної інформаційної моделі криміногенної ситуації та її зв'язків з дією правових факторів з числа елементів механізму правового регулювання, яка потрібна для подальшого зіставлення з базовою моделлю, сформованою до початку моніторингу; в) визначення потреби у продовженні збирання інформації, корегування напрямів, рівнів пошукової діяльності, виявленні додаткових джерел інформації, кадрових змін тощо.

Третя стадія – аналітична (за Є.М. Блажівським – оціночна). Ця стадія є центральною для всього процесу кримінологічного моніторингу, адже саме на ній здійснюється поглиблений аналіз попередньо отриманої інформації, надається її оцінка з урахуванням як конкретної обстановки правового регулювання, характеристик його складових, так і концептуальних, загальнотеоретичних знань з проблем криміногенної детермінації, а також з огляду мету моніторингу. На цій стадії також можливо виділити кілька етапів:

– *практична інтерпретація отриманої інформації, встановлення зв'язків між злочинністю та правовим регулюванням*. Основна робота на цьому етапі зводиться до ідентифікації критеріїв кримінологічної неефективності

правового регулювання, їх обґрунтування з описанням виду та інтенсивності його зв'язку зі злочинністю того чи іншого виду або серед певної категорії осіб. Одним з методів, що має при цьому застосовуватись є метод узагальненого сценарію, який дозволяє з достатньою повнотою та аргументованістю виявляти необхідні детермінаційні зв'язки та, водночас, позначити дію віддалених факторів, корелятивів, які не характеризуються суттєвим впливом правового регулювання на погіршення у показниках злочинності.

Аналітична діяльність на цьому етапі здійснюється диференційовано у двох напрямках – зовнішньо-системному та внутрішньо-системному, основні риси яких описані нами у попередньому підрозділі цієї дисертації. У зв'язку з цим доцільно, на нашу думку, виділити відповідні дві моніторингово-аналітичні групи, які концентруватимуть свою увагу за відповідними векторам управління в системі протидії злочинності. Крім того, у кожному з означених напрямів, опрацювання отриманої інформації здійснюється із врахуванням розподілу критеріїв кримінологічної неефективності правового регулювання за складовими його механізму. Тобто, окремо вивчається ефективність норм права, окремо правовідносин, правореалізації та правозастосування. Вказана градація в оцінці правового регулювання необхідна для того, щоб висновки й рекомендації моніторингу були в більшій мірі зорієнтовані на оперативне прийняття суб'єктом управління відповідного рішення або щодо необхідності внесення змін до законодавства про протидію злочинності правотворчими засобами, або ж щодо корегування правозастосовної та правореалізаційної практики, що можливо через організаційно-управлінські важелі впливу;

– *аналіз рівня латентності злочинності, показники якої зіставляються з правовим регулюванням*. Цей етап, на якому застосовуються традиційні для кримінології методи виявлення рівня латентності злочинності (виявлення громадської думки про стан латентної злочинності; експертна оцінка при опитуванні спеціалістів; статистичні дані щодо фонових явищ, дотичних до аналізованої злочинності;

вивчення документів правоохоронних органів, фінансово-ревізійного контролю, медичних закладів та ін.), необхідний для визначення відсотку похибки у проміжних, а в подальшому – й остаточних, висновків за результатами моніторингу. При наявності суттєвих підстав вважати, що частка латентності є надмірною, варто ініціювати проведення контрольної фази збирання інформації за заздалегідь визначеними, а також додатковими критеріями, напрямками, способами;

– *аналіз інформаційного масиву на наявність ознак дезінформації, блокування останньої*. Як слушно зазначає Є.М. Блажівський, шляхи протидії дезінформації лежать у площині вдосконалення системи формування та захисту кримінологічної інформації (від офіційної державної статистичної звітності та оперативних обліків), використання альтернативних каналів її отримання, запровадження в разі потреби (залежно від об'єкту моніторингу) режиму секретності, перевірки співробітників, залучених до сфери обігу кримінологічної інформації в моніторингових системах відповідного рівня, напрямку чи ланки управління [1, с.49]. Вважаємо, з викладеним міркуванням є сенс погодитись, додавши, що організаційні основи блокування дезінформації мають бути закладені в якості методичних фільтрів в процесі кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання ще на підготовчій його стадії з подальшим поглибленим контролем на аналізованому етапі. При цьому слід мати на увазі, що дезінформація – процес цілеспрямованого, усвідомленого викривлення інформації, що входить до кола відомостей, які збираються як результат моніторингової діяльності. Тому й заходи блокування мають носити не лише технічний чи технологічний характер, але й забезпечуватись належним адміністративним супроводом щодо нейтралізації можливої дії політичних факторів, інших чинників безструктурного управління. Втім, проблемі дезінформації в процесі функціонування системи протидії злочинності взагалі та кримінологічного моніторингу, зокрема, має бути присвячене окреме монографічне дослідження.

Четверта стадія – заключна. Підготовка звіту (висновку) для суб'єкта управління в системі протидії злочинності щодо імовірних сценаріїв розвитку об'єкту моніторингу при наявності усталених тенденцій, а також рекомендацій стосовно можливих коректив у сфері правотворчості чи правозастосовної діяльності з метою запобігання настанню небажаним прогнозованим змінам у криміногенній ситуації, пов'язаних з кримінологічною неефективністю правового регулювання.

Однак, слід зауважити, що заключну стадію моніторингу слід розуміти не тільки і не стільки як завершення існування моніторингової системи після досягнення нею досягнутих цілей, скільки як завершення одного повного циклу моніторингу. Після нього функціонування системи або ж повертається до підготовчої стадії, або ж (за відсутності потреби у проведенні властивих для неї дій) одразу активізується пошукова діяльність з наступним переходом на аналітичну. Смісл цієї стадії полягає у формуванні логічно завершеного блоку прогностичної кримінологічної інформації про ефективність правового регулювання у сфері протидії злочинності та надання її налагодженими каналами зв'язку відповідному суб'єкту управління. Після цього можливе корегування вихідних параметрів моніторингової системи в цілому (її предмету, напрямів, часових діапазонів тощо) з огляду на змінні фактори криміногенної ситуації та реакції на них з боку системи протидії злочинності.

Підсумовуючи, зазначимо, що викладене бачення науково-методичних основ кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності, звичайно, не претендує на безспірний характер. Однак, вважаємо, воно відображає найбільш вузлові, концептуальні процедурні та змістовні характеристики вказаного моніторингу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Блажівський Є. М. Моніторинг протидії злочинності в Україні: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.08 / Євген Миколайович Блажів-

ський ; Харківськ. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2013. – 418 с.

2. Гончаров Д. Ю. Межотраслевые взаимосвязи в законодательстве о противодействии преступности : монография / Д. Ю. Гончаров. – М. : Юрлитинформ, 2014. – 320 с.

3. Алексеев С. С. Проблемы теории государства и права : курс лекцій : в 2 т. – Т. 1 / С. С. Алексеев; науч. ред. С. К. Русинов. – Свердловск : Изд-во Свердловск. юрид. ин-та, 1972. – 396 с.

4. Затонский В. А. Правовая активность граждан как форма проявления правовой жизни / В. А. Затонский // Правовая жизнь в современной России : теоретико-методологиче-

кий аспект : сб. науч. труд. / под ред. Н. И. Матузова, А. В. Малько. – Саратов : Изд-во ГОУ ВПО «Саратовск. гос. акад. права», 2005. – С. 367–393.

5. Кудрявцев В. Н. Юридические нормы и фактическое поведение / В. Н. Кудрявцев // Советское государство и право. – 1980. – № 2. – С. 12–20.

6. Ємельяненко К. С. Правова активність як умова ефективності правового регулювання / К. С. Ємельяненко // Форум права. – 2013. – № 1. – С. 284–289 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2013-1/13ekcepr.pdf>.

Миронюк Д. М. Науково-методичні засади кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності / Д. М. Миронюк // Форум права. – 2014. – № 2. – С. 262–268 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_2_47.pdf

Досліджено структуру та методичне забезпечення кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності. Виділено та обгрунтовано чотири його стадії: підготовчу, пошукову, аналітичну й заключну. Надана характеристика цілей та процедур, що провадяться на кожній з них. Визначено оптимальний набір методів пошуку, аналізу й узагальнення кримінологічної моніторингової інформації, серед яких: статистичне та соціологічне спостереження, опитування, збирання експертних оцінок, контент-аналіз, інформаційне моделювання.

Миронюк Д.М. Научно-методические основы криминологического мониторинга эффективности правового регулирования в сфере противодействия преступности

Исследована структура и методическое обеспечение криминологического мониторинга эффективности правового регулирования в сфере противодействия преступности. Выделены и обоснованы четыре его стадии: подготовительную, поисковую, аналитическую и заключительную. Дана характеристика целей и процедур, которые осуществляются на каждой из них. Определен оптимальный набор методов поиска, анализа и обобщения криминологической мониторинговой информации, среди которых: статистическое и социологическое наблюдение, опрос, сбор экспертных оценок, контент-анализ, информационное моделирование.

Mironuk D.M. Scientific and Methodological Principles of Criminological Monitoring the Effectiveness of Legal Regulation in the Sphere of Combating Crime

It was investigated the structure and methodological support criminological monitoring effectiveness of legal regulation in the sphere of anti-crime action. Identified and justified his four steps of the Preparatory, retrieval, analysis and final. The characteristic of the objectives and procedures, which are carried out on each of them were made. The optimal set of search methods, analysis and synthesis of criminological monitoring information, including: a statistical and sociological observation, survey, collection of expert assessments, content analysis, information modeling.